

Круш П.В.

к.е.н., проф., кафедри ЕП, ФММ, НТУУ «КПІ»

Якименко Р.А.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

МЕТОДИКИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У даній статті розглянуті методичні підходи щодо оцінювання фінансової діяльності підприємства. Представлено характеристику найбільш вживаних методів оцінки фінансової діяльності. Надано класифікацію методик аналізу фінансової діяльності в залежності від мети його здійснення. Представлено методики як традиційні, так і новітнього спрямування.

Ключові слова: фінансова діяльність, фінансовий стан, методика оцінки.

Постановка завдання. Метою статті є проведення систематизації методичних підходів щодо оцінювання фінансової діяльності підприємства залежно від мети її здійснення, а також представлення методичних підходів адаптованих до сучасних умов ведення вітчизняного підприємництва

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливою умовою успішного підприємництва є якісна та своєчасна оцінка фінансової діяльності підприємства, результати якої є передумовою прийняття ти чи інших рішень. Отже, необхідно визначити сутність та виділити основні методики оцінки стану фінансової діяльності підприємства. Теоретичні та методичні основи оцінювання фінансової діяльності вже не раз ставали предметом дослідження таких науковців як Г. В. Савицька, А. Д. Шеремет, І. Т. Балабанов, В. Т. Савчук, В. В. Ковальов, І. О. Бланк та інші. Проте все одно стоїть необхідність класифікації методик залежно від мети здійснення досліджень на основі накопиченого досвіду.

Виклад основного матеріалу. Аналізуючи існуючі погляди на фінансову діяльність та стійкість підприємства, а також її показники, можна виділити декілька традиційних методик її оцінки, що в загальному можна розподілити на методи, що засновуються на аналізі балансу, методи, що базуються на неформальних, інтуїтивних підходах, методи, що є узагальненими за досвідом розв'язання подібних задач та методи експертних оцінок, а також економіко-математичні методи.

В сучасній економічній літературі зустрічається аналіз фінансової діяльності як експрес-аналізом так і комплексним. Проте більшість науковців, а також практиків надають перевагу експрес-аналізу, що здійснюється на основі обмеженої кількості розрахунків надати об'єктивну

оцінку досліджуваного напряму, яка дозволить прийняти обґрунтовані управлінські рішення. Проте комплексний аналіз дає можливість всебічно оцінювати фінансовий стан підприємства на основі дослідження сукупності різних параметрів, що різнобічно охарактеризовують фінансову та господарську діяльність. Основна різниця між комплексним та експрес-аналізом фінансового стану є ступінь деталізації аналітичних розрахунків.

В залежності від цілей дослідження фінансової діяльності підприємства класифікуються наступні методичні підходи аналізу (рис. 1).

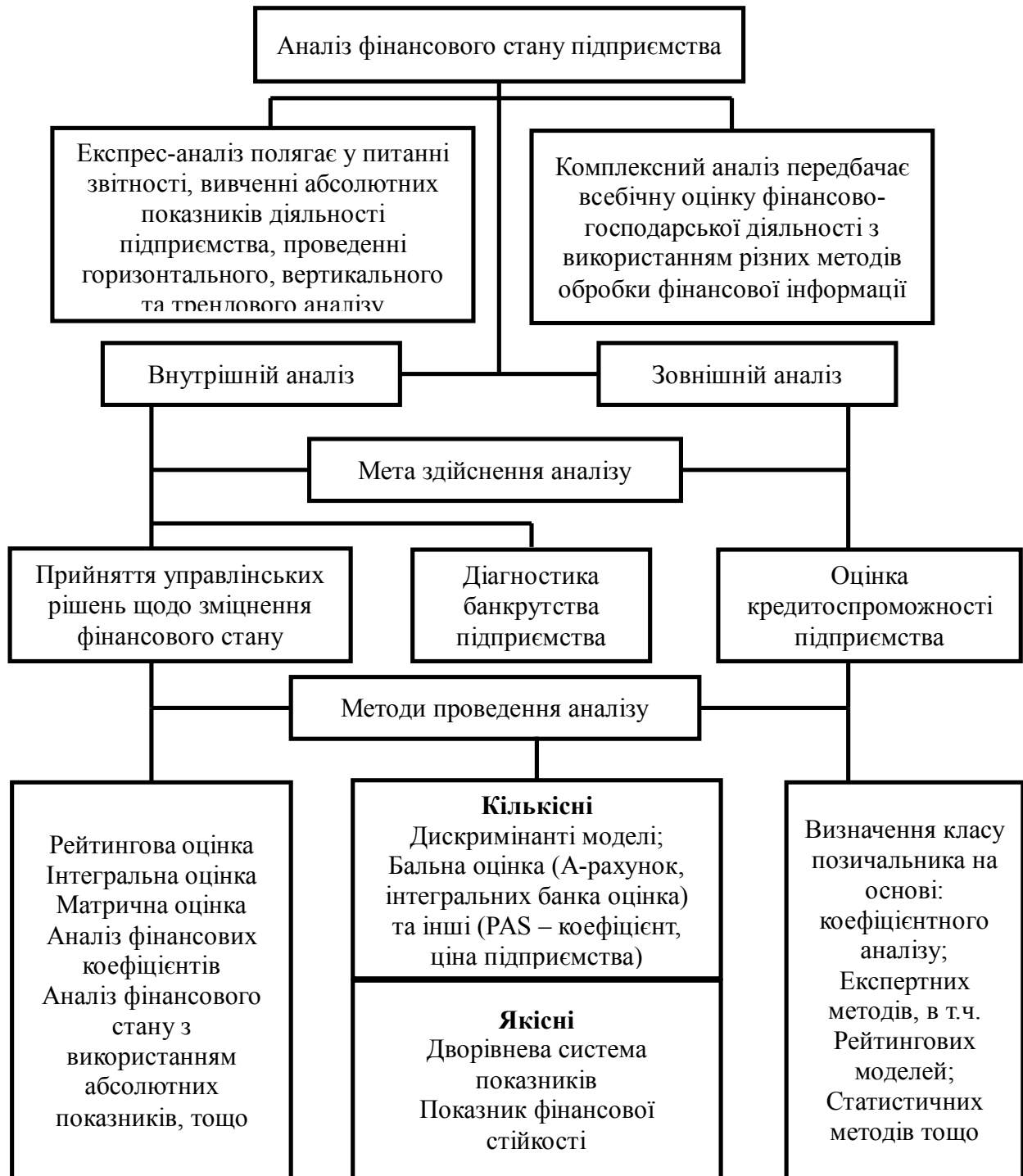


Рис. 1. Методичні підходи до аналізу оцінки фінансової діяльності

Також можна виділити декілька найбільш розповсюджених методів оцінювання фінансової діяльності підприємства (табл. 1).

Таблиця 1

Основні методи оцінювання фінансової діяльності підприємства

Методи	Характеристика
Метод фінансових коефіцієнтів	Передбачає розрахунок певних показників, що характеризують фінансову стійкість, платоспроможність і ліквідність, рентабельність (прибутковість) діяльності, майновий стан та ділову активність. Склад і алгоритм розрахунку коефіцієнтів досить різноманітний і залежить від обраної методики, що затверджена нормативними документами або упорядкована певними науковцями
Оцінка фінансового стану з використанням абсолютних показників	Може бути використана для оцінки окремих сторін фінансового стану: для характеристики рівня фінансової стійкості з боку прибутковості підприємства на основі використання результатів маржинального аналізу; визначення типів фінансової стійкості за критерієм стабільності джерел покриття запасів.
Рейтингова оцінка	Полягає у класифікації підприємств за певними ознаками, виходячи з фактичного рівня показників фінансового стану і рейтингу кожного показника. Перевагою є можливість ранжування ряду підприємств за обраною ознакою
Бальна оцінка	Полягає в проведенні аналізу фінансових коефіцієнтів шляхом порівняння отриманих значень із нормативними величинами і отриманні узагальнюючого показника, вираженого в балах. Така оцінка передбачає використання «рознесення» цих значень за зонами віддаленості від оптимального значення.
Матрична оцінка	Базується на побудові сукупності фінансових показників, яка перетворюється на матрицю стандартизованих коефіцієнтів. Надає змогу здійснювати порівняльну рейтингову оцінку за певними показниками. З іншого боку може використовуватися при складанні матричних балансів, балансів грошових надходжень і витрат
Інтегральна оцінка	Результатом проведення оцінки є визначення інтегрального показника на основі застосування різноманітних методів підходів. При цьому інтегральний показник може характеризувати як окремі складові, так і в цілому фінансовий стан підприємства
Дискримінантні моделі	Дозволяють визначити вірогідність настання банкрутства на основі розробки і використання інтегральної моделі аналізу фінансового стану підприємства. Виділяють одно факторні (наприклад коефіцієнт Бівера, Вейбеля) та багатофакторні (прикладом є модель Альтмана, Ліса, Таффлера, Спрінгейта, Савицької та Терещенко) моделі

В першу чергу для оцінювання фінансового стану потрібно окреслити мету та завдання для його здійснення. Варто зазначити, що частіше всього оцінка фінансової діяльності внутрішніми службами підприємства здійснюється з метою впровадження конкретних заходів одо його зміцнення, а також виявлення основних напрямків подальшого розвитку

підприємства. З іншої сторони, постійним завданням є діагностування банкрутства підприємства, що дозволяє вчасно запобігти небажаним наслідкам у рамках функціонування системи раннього попередження і реагування в процесі здійснення фінансової, а також і господарської діяльності.

Зовнішня оцінка може проводитися як акціонерами, кредиторами, інвесторами, так і податковими органами та підприємствами-партнерами та інше. Про найчастіше вона застосовуються для оцінки кредитоспроможності та платоспроможності підприємства, адже в сучасних умовах зростає потреба підприємств у позичковому капіталі та здатності «втриматися на плаву»,

Г. В. Савицька вважає, що фінансова діяльність та стійкість підприємства є свого роду здатністю суб'єкта господарювання функціонувати та розвиватися, зберігаючи рівновагу свої активів та пасивів в змінному внутрішньому та зовнішньому середовищі, що гарантує його платоспроможність та інвестиційну привабливість в довгостроковій перспективі в рамках допустимого рівня ризику [2, 536].

А. Д. Шеремет визначає, що сутністю фінансової діяльності є забезпеченість запасів джерелами формування, тоді як платоспроможність є її зовнішнім проявом. В той же час ступінь забезпечення запасів джерелами обумовлює ту чи іншу ступінь платоспроможності (або ж неплатоспроможності) [3, 292].

Для українських же підприємств найбільш вживаним у практиці підприємства є метод фінансових коефіцієнтів. Як правило, оцінка проводиться за групами показників фінансової стійкості, майнового стану, платоспроможності і ліквідності, прибутковості та ділової активності. Класифікація груп, їх склад та методика розрахунку показників, що є закріпленими у нормативних документах, а також представлених у різноманітних наукових доробках, істотно різняться, що обумовлює відсутність єдиного підходу для оцінки фінансової діяльності.

В останні роки найбільшого поширення набули методики, що надають можливість інтерпретації результатів оцінки фінансової діяльності на основі одного узагальнюючого показника. Проте їх різноманіття, відсутність певної систематизації, чіткого алгоритму здійснення розрахунків та умов застосування ускладнюють їх використання у практичній діяльності підприємств.

До того ж, суттєвою проблемою використання більшості методик є відсутність нормативних значень фінансових показників, що враховують галузеві особливості функціонування підприємств. статистичність фінансового аналізу, непридатність деяких методів, що дієві на заході, до умов господарювання, що наявні в нашій країні. Низький рівень інформативності фінансової звітності.

Висновок. Формування єдиної системи методичних підходів щодо оцінки фінансової діяльності підприємства, що сприятиме об'єктивному визначенню статистичної і потенційної можливості розвитку фінансової, а

заразом і господарської діяльності підприємств, забезпечення їх фінансовими ресурсами. А також підвищення якості прийняття рішень, що в результаті забезпечуватиме збільшенню фінансових результатів.

Список використаних джерел

1. Хотомлянський О. Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства / О. Л. Хотомлянський, П. А. Знахуренко // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 111–117.
2. Ковалев В. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / В. В. Ковалев, О. Н. Волкова. – М.: Проспект, 2002, – 432 с.
3. Курошева Г. М. Теория антикризисового упра
4. Піскунов О.Г. Еволюція підходів до комплексної оцінки фінансового стану підприємства / О.Г. Піскунов, Н.Г. Мтеленко, Т.П. Лободзинська // Економічний вісник Національного технічного університету України «КПІ» 2009. – № 6. – С. 80-88. влення підприємством / Г. М. Курошева. – СПб.: Речь, 2002. – 237 с.

Круш П.В.

к.э.н., проф. кафедры ЭП, ФММ, НТУУ «КПИ»

Якименко Р.А.

студентка ФММ, НТУУ «КПИ»

МЕТОДИКИ ОЦЕНКИ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

В данной статье рассмотрены методические подходы к оценке финансовой деятельности предприятия. Представлена характеристика наиболее применяемых методов оценки финансовой деятельности. Предоставлена классификация методик анализа финансовой деятельности в зависимости от цели его осуществления. Представлены методики как традиционные, так и нового направления.

Ключевые слова: финансовая деятельность, финансовое состояние, методика оценки.

Krush P.V.

PhD of Economic sciences, professor of FMM, NTUU «KPI»

Yakimenko R.A.

student of FMM, NTUU «KPI»

METHODS OF ASSESSING THE FINANCIAL ACTIVITY OF THE ENTERPRISE

This article describes the methodological approaches to assessing the financial performance of the company. The characteristics of the most used methods for assessing financial performance. Classification of methods of analysis provided financial activities depending on the purpose of its implementation. Techniques of both traditional and new direction.

Keywords: financial performance, financial condition, method of estimating.

Мартиненко В.П.

доктор екон. наук, професор, ФММ, НТУУ «КПІ»

Шиманська Л.С.

студентка ФММ, НТУУ «КПІ»

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

В даній статті розглядаються методи оцінки конкурентоспроможності промислового підприємства. В процесі дослідження висвітлюються загальновідомі методи, які сьогодні пропонуються рядом відомих науковців, а також детально розглядаються найуживаніші методи оцінки конкурентоспроможності, які можуть мати широке використання на промислових підприємствах.

Ключові слова: конкурентоспроможність; управління підприємством; аналіз; показники діяльності підприємства; стратегічне управління.

Постановка завдання. Сьогодні перед суб'єктами господарювання, що розвиваються в ринкових умовах, відкриваються нові комерційні можливості, проте, це, водночас, призводить до загострення конкуренції між ними. Підприємства змушені знаходити нові підходи до управління конкурентоспроможністю і потребують серйозної методичної допомоги від науковців щодо оцінки конкурентоспроможності суб'єктів господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Варто відмітити, що проблеми конкурентоспроможності підприємств досліджувались такими вченими як Горбенко Р.О., Фатхуддінов Р.А., Котлик А.В., Портер М., Костюк Л.А. та інші. Важливі аспекти формування та розвитку теоретичної, методичної і практичної бази для забезпечення конкурентоспроможності в умовах ринкових відносин не дістали належного висвітлення. Потребують подальших досліджень питання створення ефективного механізму забезпечення стійких конкурентних позицій підприємств, виявлення впливу маркетингової орієнтації на конкурентоспроможність і особливо оцінки конкурентоспроможності підприємств із врахуванням змін у динамічному макроекономічному середовищі.

Метою дослідження є визначення сучасних методів оцінки конкурентоспроможності підприємств, які можуть мати широке застосування на практиці.